

KUDRET NARI (*Momordica charantia* L.)

bitkilerden hazırlanmış ürünlere olan artan talep, gerek farmakolojik ve gerekse analitik yöntemlerdeki gelişmeler sonucunda bitkisel ürünlerin sayısının artmasına ve bunlara yönelik terapötik etkililik ve güvenilirlik verilerinin elde edilmesine yönelik prelinik ve klinik çalışmaların sayısının artmasına yol açmıştır. Latince adı *Momordica charantia* L. olup *Cucurbitaceae* familyası üyesi olup halk arasında kudret narı olarak bilinmektedir. Bitki Afrika, Asya, Karayipler, Hindistan, Çin Malezya ve Güney Amerika'da tropikal bölgelerde yetişmektedir [1]. Türkiye'nin genellikle Yalova ve Bursa civarında, Ege Bölgesi'nde yetiştirilmektedir. Kudret narı acayip elması, mucize elması, papara gibi isimlerde de bilinmektedir [2]. Yapısında glikozitler, saponinler, alkaloidler ve sabit yağlar, triterpenler, proteinler ve steroidler gibi biyolojik olarak etkin kimyasallara sahiptir. Olgunlaşmamış meyveler vitamin A ve C, beta-karoten, demir, fosfor ve potasyum bakımından zengindir [1]. Türk halk hekimliğinde bulunan meyvelerin yağ özü dahilen peptik ülserlerin neden olduğu mide şikayetlerini gidermek için oral yolla, yaraların tedavisinde haricen kullanılır. Son yıllarda M. charantia L.'nin farmakolojik etkileri üzerine yapılan çalışmalarda antidiyabetik, antilipidemik, antibakteriyel, antiviral ve antikanser etkilerinin olduğuna yönelik bulgular ortaya çıkarmıştır [3].

Türkiye'de peptik ülserlerin neden olduğu mide şikayetlerini gidermek için ağızdan tüketilir. Türk halk hekimliğinde yaygın olarak kullanılan bir *Momordica charantia* preparatı meyvelerin yağ ekstresidir. *Momordica charantia*'nın yağ ekstresi önemli ölçüde iyileşme sağladı ve sonuçlar ekstrenin epitelizasyonu, neovaskülarizasyonu ve fibroblastların proliferasyonunu belirgin şekilde uyardığını ileri sürdü. Ayrıca

inflamasyonu bastırdı ve yaraların hızlı iyileşmesini sağladı. Kudret narı bitkisinin ülser, reflü ve gastrite karşı olumlu etkisi olduğu bilinmektedir. Bu konuda yapılan araştırmalar da kudret narının ülserlerin tedavisinde kullanımını desteklemektedir. Yapılan bir çalışmada, kudret narında bulunan momordinin Ic' nin gastrik mukozal lezyonları azalttığı saptanmıştır [4]. Kudret narının farklı ülser modelleri üzerindeki etkisini incelemiştir. Bu amaçla etanol ile ülser modeli oluşturulan kobay fareler kullanılmıştır. Deneklerde, kudret narının zeytinyağlı ekstraktı ve kudret narı meyvesinin kurutulup toz hale getirilen meyvelerinin bal ile karışımının belirgin ve doza bağlı antiülser etki gösterdiği saptanmıştır. Yapılan diğer bir çalışmada, kudret narının zeytinyağlı ekstraktının antiülser etkisi, kobay farelerde değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda kobay farelerde indometazinle oluşturulan ülser modelinde kudret narının zeytinyağlı ekstraktının ülsere karşı makroskopik olarak koruyucu etkiye sahip olduğu saptanmıştır. Kudret narı bitkisinin midede üreyen ve mide asidinin artmasına neden olan H. pyloriye karşı önleyici etkiye sahip olduğu da bilinmektedir [5,6].

Ramazan ayı boyunca uzun süren açlık sonrasında mide ve bağırsak sistemimiz için koruyucu etkisinden faydalanabiliriz.

KAYNAKLAR

1. Güvenalp, Z. 2011. Kudret Narı *Momordica charantia*, FDD Monografı, Editörler: Demirezer Ö.; Ersöz, T.; Saraçoğlu, İ.; Şener, B., Medikal & Nobel Tıp Kitabevi, 403-415.
2. Baytop, T. 1984 Türkiye'de Bitkiler ile Tedavi (Geçmişte ve Bugün), İ.Ü. Basım ve Yayınevi, İstanbul.
3. İskender İnce, Nurgül Çığırıl, Barış Gümüştaş, *Momordica Charantia* L. Meyveleri Kullanılarak Krem Hazırlanması, Kalite Kontrolü ve *in vitro* Yara İyileşici Etkisinin Araştırılması, Erzincan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2019, 12(1), 38-48.
4. Matsuda H, Li Y, Yoshikawa M. Roles of capsaicin-sensitive sensory nerves, endogenous nitric oxide, sulfhydryls, and prostaglandins in gastroprotection by momordin Ic, an oleanolic acid oligoglycoside, on ethanol-induced gastric mucosal lesions in rats. *Life Science*. 1999; 65(2): PL27–PL32.
5. Öznur GK, Ülkü YG. Yara iyileşmesinde kudret narının etkisi, *Spatula DD* cilt 7 sayı 2, 2017.
6. Baylav N. *Momordica charantia* (kudret narı)'nın memleketimizde kullanılışı hakkında – *Ecz. Bült.* 4: 182 (1962).